

Oponentský posudek k disertační práci
Mgr. Barbory Šedivé
„Analýza otvorenej organizácie a realizácia medzinárodného festivalu siet'ovej kultúry
Multiplace.“
na FaVU VUT v Brně

1. Formální hledisko

Disertační práce na Favu sestává z části praktické a teoretické.

K disertační zkoušce předložený text se zabýval pouze teorií a rozpracovanost praktického projektu neobsahoval. Výzvu k doplnění této části disertační práce doktorandka reflektovala a praktickou část nyní dostatečně rozsáhle dokládá jak v tištěné příloze tak na digitálním nosiči.

Předložená práce splňuje formální náležitosti i v odkazech na práci se zdroji..

Posudek je zpracován nad textem teoretické části a po osobním seznámení s praktickými výsledky, tedy s kurátorskými výkony při realizaci tří ročníků mezinárodního projektu otevřené kultury Multiplace, a s přihlédnutím ke zdrojům dostupným na internetu (www.multiplace.org), týká se ovšem pouze umělecké stránky a nikoli stránky manažerské, tedy analýzy řízení otevřené organizace, která je metodicky případovou studií.

2. Stručná kritická analýza obsahu práce:

- Vymezení zájmového okruhu umělecké tvorby, kterou festival podporuje je doplněno s odvoláním na Manoviche a Lovinka definicí „umění nových médií a síťové kultury“ (str. 11 - 13), téma „interakcí médií a technologií s uměním“ s jejich aktuálními trendy a atributy však zůstává otevřené. Stále zde bohužel chybí rozlišení pojmů „multimédia“ a „intermédia“. Pouhá citace teoretičky M Riškové, bez opory v cizojazyčných zdrojích, nedostačuje. Veškeré umění vystavené na síti nelze považovat za „síťové“ = „Net Art – chybí zde opět definice. Jmenování Shulgin, Bunting, Čosič, Jordi a nebo Rtmak, jsou elmi různorodě orientovaní aktivisté, byť se projevují i s pomocí webu.
- Popis způsobů začleňování do veřejného prostoru a podrobnějších charakteristik obdobných současných projektů a jejich srovnání, co mají společného a v čem se liší, je omezen pouze na Slovenskou scénu.
- Ani připomínka odkazů z historické zkušenosti se síťovými strukturami v umělecké praxi (např: Beuysova FREE INTERNATIONAL UNIVERSITY, BLACK MARKET apod.) není s výjimkou FLUXU zpracována.
- Každý (i otevřený) organizmus musí mít vyvinuté obraně mechanismy a schopnost přijímání i vylučování – jak tuto problematiku řeší Multiplace není jasné.
- Nedostalo se ani na cíle, metodiku, strukturu a dosažené výsledky praktické části práce: zařazené ukázky realizovaných projektů a utřídění ukázkových uměleckých děl do kategorií – podle kvality a vzhledem k záměru (vyhovující / nevyhovující)
- Bližší popis mocenských struktur v současné kultuře a jejich vztahů k neformálním aktivistickým skupinám včetně definování současné alternativy a začlenění vlastní organizace v tomto kontextu, je zpracován pouze v horizontu Slovenska, byť jde principiálně o projekt mezinárodní.
- Lokální zakotvení se projevuje také v poměrně úzkém výběru použité literatury, kde jsou pouze čtyři cizojazyčné tituly a ke slabším patří také poměrně náhodná sestava zahraničních partnerů (str. 34).

- Škoda, že idealisticky formulované principy fungování otevřené organizace (str. 28) nebyly podrobeny hlubší analýze – např. porovnání variantních modelů a jejich implikací (např. koordinátor versus sdílená koordinace) nebo zachycení úskalí realizace proklamací v praxi (bod 1: limity „konsensuálního rozhodování“, nebo bod 5: narážení „respektu ke zkušenostem“ na obecnou závist, nepřejícnost a konkurenci, běžné osobní antipatie či jen názorové rozdíly), ačkoli tyto výtky již zazněly v posudku k rozpracovanosti.
 - Opakované poukazy na nevyrovnanou úroveň uměleckých projektů zapojených do festivalu“ by měly být následovány přirozeným procesem zpětné vazby a auto-evaluace.
 - V analýze SWOT je banální uvádět v hrozbách „vojnu a epidemie“. Slabinou SWOT je, že neobsahuje kritickou reflexi z umělecko–teoretického hlediska a nezabývá se kreativní strategií. Tento problém je také patrný z citací v kapitole 2.7. v obecné rovině je naznačen v kapitole 2.7.2.
 - Poměrně málo je reflektována závislost na informačních technologiích.
 - V rozhovorech opakovaně pojmenovaná slabina projektu v preferování principu „otevřenosti“ na úkor „kvality“ v práci není řešena, očekával bych také návrh východisek z odhalených slabin např. vážnutí ve snaze o konsenzus.
 - Postrádám také reflexi historického vývoje tohoto dlouhodobého projektu, byť chápu úskalí rozsahu.
 - Prezentace praktické části je popisná a orientuje se převážně na kvantifikaci údajů.
 - Přílohy obsahují velmi inspirovací diskusní materiál, škoda, že na klíčové polemiky autorka nereagovala. Např. Vojtěchovský na str. 135: „...někdy i umělecká úroveň je spíš amatérská.... možnost diskutovat je víc, než potřeb.“ Fabuš str. 120/121: „Ideově text vychází z novomediálního nadšení konce devadesátých let... Náplň vychází ze situacionistické tradice... Jde tu o diskurzivní uzavřenost v úzkém pásmu východisek, přičemž texty se hemží „sémantickými vraky“ jako experimentální či svobodný... Ideje otevřenosti a spolupráce jsou pomýleně vnímány jako hodnoty cílové, nikoli jako pouhé prostředky...“ Krkovič str. 113: „Preferovanie otvorenosti na úkor kvality, neprofesionalita...“
- Nutno ovšem konstatovat, že díky prezentaci těchto textů práce tuto problematiku de facto zahrnuje.

3. Otázky pro širší diskusi

Jak se vyrovnáváte s fenoménem „masově profesionálních amatérů“ ?

Jakou strategii zaujímáte k faktu, že „sdílení v masovém měřítku se stává šablonovité a povrchní“ ?

Jak řešíte problém kvantita versus kvalita ?

Jak probíhá v otevřené struktuře hodnotová selekce ?

Jak rozlišujete „inovativní tvorbu“ ?

Jak definujete současnou „alternativu“?

Přes vznesené výhrady práci hodnotím kladně a doporučuji k obhajobě.

V Brně 29.8.2009

Prof./akad. soch. Tomáš Růžek

